

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Egy évre 2 korona 50 fillér. Félévre 1 kor. Egész évre 40 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a háziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

„Ne temere.“

A római katolikus hitélet központja az örök, az urbs aeterna székelt Vatikán, amióta megszünt államkormányzó lenni, zárt és rideg életet él. A pápa önkéntes rabságban nézi, mint követi nap a napot. Igen, a napok követik egymást, sőt tolokodnak egymás nyakára és minden nap eseményeket hoz. Újabb eseményeket és újabb eszméket. A társadalom állandóan forrong, vajudik és napról-napra megszűli a maga szülni valóját, hol oroszlánt, hol meg csak egetet. A világ változik és mi is változunk a változó világban. Egyedül a Vatikán áll egy magában, némi keserű lemondással, némi ridegséggel az idő egymást hajszoló eseményei iránt: az örök városban, a fenéségesség erejével ható örök változatlanlanság ez.

Az élet azonban mégis csak élet. Halad és röpi. A villamosság csudái már megszokott dolgok; a levegő urává készül lenni az ember.

A világ legszebb könyve mindenestre a biblia és az is marad örök-ké, de hová távolodott el a mai élet a biblia igazságaitól? És hát hiába: az élet, az élet. Ez fejlődik, ez rohan, bár olykor maga tem tudja, hogy hová.

A Vatikán olykor megkísérli, hogy némi szelid gátat vessen ezen nagy rohanás elibe. Olykor hasznosan, olykor kevesebb szerencsével. Ez már vele jár minden központi hatalmi törekvés-sel. A központosítások nem bírnak egyedekre szakadni, mindent azonosítanak, mint jól magyarul mondani szokás: mindent egy kalap alá vonni és egy kaptafára húzni törekszenek.

A katholicitásnak ez a rideg, kényszerítő magyarázata persze igen gyakran összelütközésbe hozza az élő, a fejlődő élettel, az emberi felvilágosodás határtalan s már-már végtelenné tetsző haladásával a római pápa s illetve a minden lelkek birodalmát nevében kormányzó kúria merev dogmatizmusát.

Szokott és bizonyos előszeretettel menykövezni Róma általában a modern szellemi, irodalmi, művészeti áramlatok ellen. Mi pedig jámbor magyarok, a „Regnum illerium“ abban a kintintetű kedvezésben részesedünk, hogy a mi számunkra egészen külön villámlik egyet-egyét Róma.

A vegyes házasságok érvényessége s illetve érvénytelensége felől nem régen kibocsátott „Ne temere“ kez-

detű enciklika egyenest a magyar katolikus világ részére készült.

Ugyanakkor, mikor a protestáns uémet birodalomra nézve kifejezetten fentartja, megerősíti a római kúria, a római katolikus és egyéb keresztény hívők között kötött, úgynevezett vegyes házasságokra vonatkozó régebbi túrlemes felfogását, nekünk magyaroknak egyenesen érvénytelenné nyilvánítja ilyenén házasságainkat és törvénytelenné az abból származó gyermekeinket.

Ez a kétféle mértékkel való mérés különben nem újság.

A vakmerő és lelkes délszláv apostol, Strossmayer, néhai djakovári püspök kedvéért a római kúria készséggel engedélyezte a horvát katolikusok egy részének a szlav glagolita ritust, ellenben a másfél milliónyi magyar görög katolikusok, az ó-hitű magyarok hiba mozgognak meg fútját az őket isteni és emberi törvény szerint megillető magyar liturgiáért.

Önkéntelenül fölmerül, talán nem is az agyban, de a lélekben a kérdés, hát a római kúria velünk, szegény magyarokkal szemben szintén a divide et impera elve alapján áll? Olyan kevesen vagyunk, olyannyira szűkségünk van egymásra, mint a falat kenyérre, miért akarnak köztünk egyenletlenséget és gyűlölséget támasztani? Kinek az akaratából, kinek a szuggeszciójából történik ez?

Valóban, itt volna az ideje, hogy megjönne a katolikus autonómia, amely elég tekintélyes lenne ahhoz, hogy a hasonló dolgokban tiltakozó szavát a latba vesse.

Nézetünk szerint a „Ne temere“ ügyét nem protestáns, hanem magyar szempontból és társadalom-erkölcsi vonatkozásaiban kellene felfogni és elbírálni.

Ezen sajtóságos enciklika szerint számtalan tiszteletreméltó és derék magyar feleség lesz ágyasa a gyermeke törvénytelen.

Ismerjük a kormányelnök kijelentését, amely szerint a „Ne temere“ olyan nyilatkozat, amely a mi társadalmi életünket és házassági törvényeinket nem érintheti, mert a hozott és a király által szentesített törvényeket nem befolyásolhatja. Csak az a kérdés, hogy akkor miért adták ki éppen Magyarország részére Rómában, mikor Németország részére meg az ellenkezőjét adták ki? S miként kívánnak neki érvényt szerezni? Hány

római katolikus pap van, akinek az édes anyja nem római katolikus valású? Hát az most már mind ágyasa a gyermeke törvénytelen? Hogyan állnának buzgó katolikus királyunk udvarával, meg az egész országhelmányzással? Hiszen ezen enciklika szerint egy egész sor udvarképes hölgy csak a szerető s egész sor diplomata és tábornok csak aféle zabigyerek, törvénytelen gyermek!

Ha Rómában a Kúria így fogta volna föl a dolgokat, ahogy valóban vannak, akkor a pápa aligha írta volna alá ezt az enciklikát. Mert nyilvánvaló, hogy nem használ semmit, ellenben árt.

S ezek az ártó dolgok, melyek visszavonást, keserűséget, méltó megbotránkozást is keltenek a lelkekben, éppen nem kedvezők a katolikus hitélet fejlesztésére.

A családi otthon. Günther Antal igazságügyminiszter a családi otthon alapításáról, védelméről szóló törényjavaslatának tervezetét szétküldötte véleménynyadás végett az érdekelte saaktestületeknek. A tervezet a többek között a következő intézkedéseket tartalmazza:

Отthon alapíthatnak a házastársak, vagy a kik kiskorú gyermeköknek, unokájoknak viselik gondját. Az otthon csak ingatlanból, fekvőségből alakítható, értéke 8080 koronánál nagyobb nem lehet. Jelöléssel megterhelt ingatlanból csak akkor lehet otthon alapítani, ha a kölcsön legalább harmine évre szól, az ingatlan értékének háromnegyedét meg nem haladja. Az otthon-alapítási szándékot a telekkönyvi hatóságnál kell bejelenteni, ha ez a feltételeket kifogástalanoknak találja, feljegyzi a telekkönyvben az otthon e minőségét és hirdetményben is közzéteszi. Az otthonalapítás után létrejött törlesztéses kölcsönre néve az otthon csak úgy vonható végrehajtás alá, ha hátraleékos részletokról van szó, de az egész hátraleékos tőke fejében nem lehet végrehajtást vezetni. Személyi követeles miatt az otthon csak akkor vonható végrehajtás alá, ha a követelés az alapítást megelőző időből származik, vagy ha a követelés adón, tiltott eszelekményen, egy éven belül kiskereskedőktől szállított élelmiszer vagy túrelőssereken, vagy az otthon épületeinek javításán alapszik, mindez azonban csak akkor érvényesíthető, ha a szolgáltatás a keresetindítást megelőző egy éven belül történt. Ha a végrehajtás jogos is, az ingatlan rendszert nem lehet végrehajtás alá vonni, hanem espúán ennek haszonélvezetét. Kivétel az alapítás előtt telekkönyvezett dologi jog,

az alapítás előtt öt évvel érvényesített személyi teher, a tiltott cselekményen alapuló követelés és az az eset, ha a haszonélvezet három év alatt nem elégitené ki a követelést. Az ottoutat csak úgy lehet másra átruházni, ha az alapító házastársa is hozzájárul; a kiskorúak létében a gyámhatóság jóváhagyása is szükséges; az alapító azonban lemondhat az otthon e jellegéről. Az alapító halála után az otthon haszonélvezetét követelheti az örökös házastárs, a ki a többi örökösöknek évráradékot ad. Az otthon létrejötténél szükséges jogügyletek bélyegmentesek, a szükséges bizonyítványokat a hatóságok ingyen állítják ki.

A fúzió. A fúzió kísértete visszatért tavaszi kirándulásáról és most újra grasszál a politikai életben. Bécsi lapok erősen fogadjak, hogy láttak Budapest és ezt a koalíciós lapok is csak úgy immel-ámmal tagadják. Mindenesetre fújják azt a megváltó gondolatot, hogy egységes kormánypartot kell alakítani, mert a koalíció csak a taktikai egység. A taktikai egység helyébe tehát egy valóságos és igazi egységet kell behelyezni, amit másként, mint fúzióval megcsinálni nem lehet.

Tavaszzal született meg ez a torzszülött. Született pedig Kossuth Ferenctől, mint apától és egy királyi visszautasítástól, mint anyától. Ez a kétféle vér kering ereiben. A világrajövetelenek külső eseményei azok voltak, hogy Kossuth Ferenc is rájött egy napon, hogy a koalíció csak taktikai egység. Elutazott tehát Bécsbe s ott azt a szerény kis proposíciót tette a koronának, adja át a kormányt mindenesúri a függetlenségi párt kezébe. A válasz elutasító volt és ez az elutasítás szülte meg a fúzió nevű gyereket. Ha — mondták az okoskodók — a függetlenségi párt nem kaphatja kezébe a kormányrudat egymaga, kezét fogja nyújtani a többi pártnak a függetlenség érdekében ciegáns és könnyed elhajításaival. A lényeg ugyanis az ördögé már nagyon régén és ha csak a cím bántja a koronát, a hatalom zavartalan megtartásáért a címet oda lehet adni.

Ez volt tavaszzal a fúzió gondolata. Az arnias, amelyet elegáns könnyedséggel akartak elkövetni, ilyen finom elmésséggel volt kitalálva. Csak hogy az ellenzék sajtó kelletténél nagyobbab talalt rikoltozni s veszedelmes ünemek jelöltek, hogy még az félig koalíciós hírlapok sem állják tovább a hallgatást. Szóval a tavazon nem lehetett a fúziót elkövetni, el kellett küldenit valahova, ahol nem volt az emberek szeme előtt. Mert ók ravaszok és cszesek a kis huncutok. Ók már akkor tudtak, hogy majd az ószre visszahíjják azt a torz gyereket s akkor talán már nem lesz miatta olyan nagy kavarodás.

Es ime, még javában benne vagyunk a nyáiban, a kis torzszülött már visszatért és a koalíciós legyenek verik már a nagydobot az érdekében.

Csinálnak, terveznek egy húsz-huszonöt évre szóló kormányprogramot, melynek lejárta után lenne eszedécs — mondják — az eredeit, az ósi, az elárult program. Persze, ezt már ók aligha érik meg s így nyugodtan élvezhetik tovább a hatalmat s végre is nekik ez a fontos. Ezért kell az egységes kormánypart, ezért hirdetik a koalíciós állapotok elégtelen voltát.

— Meg kell csinálni a fúziót — hallatszák minden berekből. Egység kell. Igazi

belső, szerves egység, nem pedig csak amolyan, amilyen a koalíciós, vagyis a taktikai.

Hát nézzük csak, mi lesz ez a nagy egység és hogy akar létesülni? Talán úgy, hogy az alkotmánypart hirtelen átköltözik az Erzsébet-körútra? Vagy úgy, hogy a függetlenségi párt átömlik az alkotmánypartba és amikor már átömölt, meg fölszippantják magukba a néppártot is? Nem. Itt semmiféle átömlésről szó sincs. Nem és fúziót oszálának, hanem megkeresztelkednek és a nevéből kihagynak valamit, a mi fontos, viszont fölvesznek valamit, ami fölösleges. A függetlenségi párt nem lesz többé függetlenségi, csak negyvennyolcas és az alkotmánypart nem lesz egyszerűen alkotmánypart, hanem nemzeti előnévet kap. Ez: negyvennyolcas. És így a fúzióból megszületik majd a negyvennyolcas alkotmánypart, ami nagyon ésimés elnevezés és ennél fogva nincs semmi értelme. Mert Magyarországon nincs más alkotmány, mint a negyvennyolcadiki, amelynek a hatványtisz csak egy fejleszettebb kiadása. A két közjogi alap közt nem ebben van a különbség, hanem abban, amit most ki akarnak dobni: a függetlenségi eszmében és a függetlenségi programban. Akárki próbálja is hát ezt a fából vaskarikát megcsinálni, az vagy totkálók, vagy azt hiszi, hogy az egész ország az. Negyvennyolcasnak lenni függetlenségi program nélkül legfeljebb az lehet, akinek minden mindegy s csak egy a fő. Az, hogy az ember kormánypartit maradjonon egy névszere által és verhesse a mellét, hogy ő elvívó és következetes. Ezek az emberek hasonlítani fognak ahhoz a tözdesvilkákhöz, aki in sích játszik.

Hát becsületes derék férfiak, fúziós honimádók! Tiszta Kalmánban megvolt a becsület, hogy mikor megtagadta régi elveit, nyiltan megmondta: Kérem én most szegre akasztom a pontokat, mert kormányozni akarok. És Tiszta Kalmán becsületesen cselekedett hozzátok képest, akik kettőt akartok. Kormányozni és szedelgetni. Gubernementális partot alakítani azért, hogy ötven krajcárért mas nevet veszték föl, mint a megbukott krajcár, aki más néven folytatja az üzletét a régi lekvarral és a dohos rizskásával. És a mellett olyan naivok vagytok, hogy a nemzet bemegy a botlatoiba és a ti kedvetekért eirontja a gyomrat.

Az a fúzió nevű torzszülöttét ilyen módon bajos lesz beiktatni az ószón.

A t e r m é s .

— Hivatalos jelentés. —

A két hét előtt megjelent termésbecslés a búzát 36 millió métermássára taksálta. A ma kiadott jelentés egy millió métermássával többet helyez kilátásba. Ez nem végleges adat ugyan, mert hisz a cséplés még sok helyen meg sem kezdődött s próbacéslések sem voltak mindennél. De ahol voltak, onnét egyrészt kellemes eszalódások hirtérkeztek, úgy mennyiség, de különösen minőség dolgában.

A jelentést az alsóbbiakban ismertetjük:

Július hó első felében is jobbra szárazság és forróság uralkodott, közben ugyan voltak zivatarok, de leginkább viharral járó lecsapódások, és néhol jégeső, de ez az eső, egyes helyeket kivéve, sehol sem volt elégséges és természetesen ma is a följáram országos panaszok az esőhiányt különösen a kapásnövények és a takarmánynövények silány fejlődése miatt, a melyek, főleg a takarmányféleké, már-már a g g o d a l o m r a

a d n a k o k o t. Általános a panasz a burgonya elmaradása, tökéletessége, (rosszul kötött, alig van gumója s az is igen-igen apró) és részben a tengeri rosszabbuló fejlődése miatt; panaszokodnak a dohány, répa, kender, kertii növények, komló és a mesterséges takarmányok rosszabbodó terméskilátásai miatt is, pár szóval kifejezve, a kiadó eső hiányát éri az egész ország és különösen a sík vidék, a mely szenved is miatta.

Esőt kíván még a szőlő és a keso gyümölcs, de leginkább a legelő és a tarló, a hol a fűnöves megindulása valósággal áldás volna. Az aratást a száraz és meleg időjárás — a melyet csak az esti és éjjeli lehűlés enyhített — jelentékeny mértékben előmozdította, néhol siettetés is lefoyasztat, hogy sok helyen a búzavál és rosszal egyidőjűleg érett le az arpa, sőt szórványosan a zab is. És most, a midőn már az aratás nagyobára befejeztett, sőt a hordás erősen folyik, néhol pedig a próbacéslések is megindultak, ünök csak ki az eredmény a valódságot megközelítőleg, a mely a randellenes időjárás következményeképp valóban igen különböző is, nemcsak vidékek és vármegyék szerint, hanem jársok, sőt határ szerint is.

Az eddig ismeretes próbacéslési eredményekből a tanulság az, hogy az Alföldön a gabona és főleg a búzatermés a reméltnél valamivel jobb. Az összes eredmény nem mondható ugyan általánosságban kiégitőnek, mindenesetre azonban tény az, hogy azokon a vidékeken, illetve vármegyékben, a hol már-már nagyobb aggodalmak voltak a termést illetőleg, a kozam a szem minősége által lényegesen módosult.

Ugyanis a gabona és különösen a búza szeme nemcsak hogy szép piros színű és aczélos, hanem e mellett még többnyire súlyos is, a mire az idej nagy abnormalis időjárás után a gazdák nagy része nem volt elkészülve.

A jó minőség, amely hektoliterenkint sulyban kifejezve 78—80—82 kilogramm is emelkedik, az Alföldön kevés 74—75—76—77 kilogramm sulyegységgel áll szemköt és legfeljebb csak ott, a hol kényszererés és megszorulás, valamint az úszóg nagy kártételei mutatkoznak.

A eszalódások és kellemes meglepések váltakoznak telát és most még csak az a kérdés, hogy a kettő közül melyik lesz túlsúlyban. Az eddigi becslések szerint eszalódás érte a Duna két vidékét és némely felvidéki (kelet felé eső) vármegyét, meglepetés pedig a Tisza vidékét (itt is leginkább a réti földeken) és az Alföld ama vidékeit, a melyek a június havi rekkenő hőség után eszpedékben és hűvösebb időben (szél csaknem mindig volt) részesültek.

A királyhágóntúli vármegyékben minőségileg szintén jobb termésre van kilátás, ez is a jobb a fordult időjárásnak tulajdonítható. Így tehát, bárha a vetések ritkán állottak, garosak is voltak, mert meg nem dőltek, a kalász és szemképződés normalis lefoyaszt nyerhetett, az eredmény is sok helyen várattalul kedvezőbb lett a reméltnél.

A szalmatermés hozama azonban egyenyed, sőt néhol egyharmaddal is kevesebb, mint rendes esztendőkhöz szokott lenni, ez a hiány pedig az ez idej szék takarmánytermes súlyát fokozni még inkább alkalmas lehet.

A búzánál észlelhető kisebb mértékű termésemelkedés a többi kalászosoknál, sajnos, már nem követezt be, pedig ezt szintén remélték a gazdák, főleg a hegyi és dombvidékeken, részben azonban az Alföldön is. Némely helyütt ugyan módosult a kilátás és eredmény, de az arány nem kedvező, mert a visszacsécsk száma és mértéke a javult állapotok erősebben ellensúlyozván, az országos eredményre is kihat. Egyedül tehát a búza az, a mely a eszalódások eddig mintegy a határba szorította és a kellemes meglepések által a termésatléteket is módosította.

Mégkiszéltőleg remélhető termés:

	1907-ben		
	Átlag mmázsa	Összes millió mmázsa	1908-ban mmázsa
Buza	6:21	37:30	32:90
Ross	5:97	11:53	10:69
Árpa	6:12	11:62	13:72
Zab	5:36	9:98	11:54

Újdonságok.

Szentés, 1908. július 23.

— Sürgős a létszámemelés. Katonai létszámemelés! E két szó nyíllal keresztül a hazán és a koalíción, mely könnyen bírta a rossz kiegyezést, a nagy kvótáncelést, a gyalázatos szeszörvényt, a dorestörvényt, a kispapost megnyomorító munkásbiztosító törvényt, — de a katonai létszám fölemeléstől egyelőre még fél. Pedig ennek is meg kell lennie, mert ragaszkodik hozzá az uralkodó és Wekerle ígéretet tett, hogy a parlament öszi tárgyalásai során nyábe úti az elmúlt tíz esztendő ezt a gyanús kérdését. Az osztrák hadvezetőség ismételen rámutatott arra a körülményre, hogy létszámemelés nélkül a hadsereg harc-képességét biztosítani nem lehet. Ferenc Ferdinánd trónörökös, aki mindig a létszámemelés mellett kardoskodott, igen erősen támogatta a tábornokok álláspontját, így került újból napirendre az ügy. A magyar kormány e szerint két nagy feladat előtt áll: tétő alá kell hoznia az általános választásokról szóló törvényjavaslatot s meg kell szavaznia a létszámfelemelést. A sorrendet azonban fordítva kell vennie, mert előbbjön a katonaság kielégítése, csak azután a választói reform: ez az isehi parancs, így akarja a király. A ndrassy Gyula gróf, aki londoni útjából hazaérkezett, a jövő hónapban audienciára megy Ischle a királyhoz és előterjeszti utolsó törvénytervezetét. Ha a király ezt eljattja az előzetes szentesítéssel, akkor még szeptemberben, vagy október elején a Máz elé kerül a reformjavaslat. Ha azonban — ami nincs kizárva — az udvar újból akadékos kodik, akkor Andrassy levonja a konzekvenciákat és állását elhagyja. Mert szilárd elhatározása, hogy a választási törvényjavaslaton többé nem változtat. Azzal áll, hogy bukik. A reformjavaslat be-terjesztése után a kormány a létszámemeléssel fog előhozakodni. Ez már befejezett tény, változtatni nem lehet rajta. Kérdés azonban, vajjon megszavazza-e a függetlenségi többség a létszámemelést, ami ellen évekig küzdött. Cserében a kormány a magyar szolgálati nyelvet akarja hozni vívmányképpen, de ennek útját állja a trónörökös, aki nem hajlandó ellenszolgáltatást adni az újonckontingens fölemeléséért. Húsz ezer katonával többet kér a kormány és pedig úgy, hogy a képviselőház tíz évre szavazza meg a létszámemelést.

— A tartalékosok bevonulása. A közös hadügyminiszter rendeletet adott ki arról, hogy azon tartalékos legénység, mely a fegyvergyorlatokotól kivülről vonul a főszerelési állományba és e miatt a jelentkezést megelőző napon kellene hazulról elindulnia, a máig érvényes rendelkezés megváltoztatásával ezentel nem reggeli hét óráig, hanem délelőtt tizen-

egy óráig jelentkezhetik a bemutatató-bizottság előtt. Elrendelte egyben a hadügyminiszter, hogy a tartalékosok hazabocsátása akként történjék, hogy még a lefűvés napján hazautazhassanak. Ez a rendelet nagy előnyére válik a tartalékosoknak, mert így jóformán két egész napot nyernek abból a drága időből, amit a vérdobác kell elfecsérelniük.

— Papi kongrua és a jogegyenlőség. Vármegyénk volt érdemes főispánja: Szilinskiy Mihály közoktatásügyi nyugalmazott államtitkáról tartalmas tanulmány jelent meg a hazai vallásfelekezetek egyenlőtlen adózási viszonyairól, az egyházi megterhelhetőség egyenlőségének, a pap és a hasonló rangú és képzettségű világi tisztviselő fizetése arányosításának kétségtelen sürgős voltáról. Szilinskiy Mihályt, aki köztudomás szerint hosszú időn keresztül mint kultuszminiszteri államtitkár állott a magyar közoktatási politika egyik vezető helyén, ennek a munkának a megírására Apponyi Albert gróf rendelő tervet készítettek. A teljes jogegyenlőség és viszonság érvényesítését várta ő a mostani közoktatásügyi ministertől valamennyi vallásfelekezeti papjainak fizetése végleges rendezésénél. Ugy látja azonban, hogy Apponyi Albert gróf nemcsak elődelnek álláspontjáról, hanem a maga régebben hirdetett és szenteknek mondott alapelveiről is megelégedve, az állam pénzéből rendezni az alsó papág fizetését, a helyett, hogy a gazdagon javadalmazott főpapok jövedelmét és a vallásalapot venné igénybe a kongrua kiegyeztetésére. Sehoh a világon nincsenek olyan elenteltek a világi és az egyházi fizetések között, mint nálunk és Apponyi a régi kiváltságok és előjogok mellett akar — igazságos lenni. E megjegyzések kapcsán részletesen kifejti a könyv a papi kongrua kérdésének egész történetét, a külföldi példák, amelyek, majd az idők során történt eszmék, az akkori ellenzéknek e kérdésben volt felfogása, Apponyi Albert gróf és Polónyi Géza akkori beszédei s katolikus írók és vezérek e tárgyban történt nyilatkozatainak, végül az 1848. évi XX. törvényeikk végrehajtásának idézésével, arra a végős konkluzióra jut, hogy ha valaha, most követelni a józan igazság azt, hogy végre rendezzék az állam és egyház közötti viszonyt úgy, ahogy azt a katolikus vallású Deák Ferenc javasolta — böcs országos parlamenti bizottság előkészítése alapján.

— A Tisza nem hajózható. A tiszai hajózat komoly veszedelem fenyegeti. Olyan kiesiny a víz, hogy a hajózás majdnem szünetel és a teherjáratok már nagyon lepadtak. Nem azt jelenti ez, hogy a Tisza vízének szelje néma, hogy nincs élet rajta, hanem azt, hogy nyárderék dacsra a teherhajózárs olyan kis arányú, hogy a forgalmat lebonyolítani képtelen, ami mindenképpen nagy közgazdasági hátrány és a károk maris nagyok. Járnak-kelenek a hajók most is, a szlepek most is uszának utánuk, amíg azonban máskor az uszájhajók teli voltak rakományyal, addig most féttelherrel jönnek. — Szóval, a szállítas igen kiesiny és e mellett mégis költséges. Kis víz volt máskor is, a forgalmat mégsem gátolta. Kánikula idején, melynek korat éppen most éljük, mindig kiesiny a Tisza, de akarmilyen kiesiny volt is máskor a víz, a readek hajójaratot mindig elbirta. A hajóok most másról panaszkodnak; arról nevezetesen, hogy az amúgy is megapadt folyó medre igen sok helyen tel-

jesen el van iszaposodva. Ez pedig nagy baj, mert a terhelt hajó nyomban elakad az iszapban s ez az oka, hogy a hajók csak féttelherrel járhatnak, így is csak óvatosan, mert a hajak feneke mihamar iszapot ér s akkor onnan nem lehet kimozdítani. A meder eliszaporedása a hajózársnak ez a legnagyobb akadály a észlelhető most a Tisza egész vonalán. Szeged és Szolnok között, Zentánál, Péterrévénél, Obecsénél, Mindszent és Feigyó alatt, a gyovai szigetnél, Inokán, Veszényen és egyebütt olyan iszapos a meder, hogy ezeken a pontokon napirenden van a hajóból való ki és átrakodás, hogy valamiképpen szállítható legyen az anyag. A nehéz hajózás természetesen nemcsak a hajós nép hátránya, de nagy közgazdasági kár általában. Tiszán közérdek az, hogy a meder- és a partok megvizsgáltassanak, mert az örökké szaladó víz hullamai lassan-lassan telehordják iszappal az egész medret, úgy, hogy végre is a víz az ártérbe szorul ki, melyen pedig legfőbb, ha csolnakálni lehet, hajózni már kevésbé és csak nagy vállalás idején. A közgazdaságnak pedig, kivált ilyenkor nyáron, niacs szüksége a esolnakásra. A szegedi folyam-mérnöki hivatal kötelessége, hogy ezt a közlekedési akadályt elhárítsa. A folyam-mérnök dolga, hogy a Tisza egész hajósó vonalát sürgősen bejárják és a forgalmat lehetővé tegyék. A baj megvan már, a védelem tehát nem tűr tovább halogatót.

— Elfajított tűzveszedelem. Tűzveszedelemben forgott f. hó 21-én délután a szentesi takarékpénztár épülete és tekintettel arra, hogy az épületben nagy depó van, melyben nagymennyiségű szesz is van beraktározva, — blyon az épület egész környéke is. Hogy a tűzveszedelem katasztrófa jellegét nem öltötte, ez egyelőre az őrtoronyi úr éberségének köszönhető, aki már a gyanús füstgomolyok láttára is megkorgatta a vészharangot, másfelől annak, hogy segítség erre gyorsan volt kéznél és különösen az odaieit kéményseprők serénykedtek annak megelőzésében. A tűz különben a Szabó Lajos kereskedő által bérlet lakás padláján keletkezett, hol ártékesek, csomagoló papírok és száma, szóval sok gyűlékony anyag volt felhalmozva. Az első vészongatásra odaieitek a közelben levő rendőrök és kéményseprők, kik közül különösen Vajdóvi és kéményseprőmester taaonca tüntetete ki magát a tűzveszedelem helyére való bátor behatolásával. Az erélyes segítség csakhamar ura lett a veszedelemnek és elfojtotta azt. A megjelített vizsgálattal nem derítette ki a tűz keletkezésének okát, de szinte bizonyosan vehető, hogy azt a kereskedő valamelyik alkalmazottjának könnyelmű meggondolatlansága idézte elő.

— A tápeli libalegelő. Régen alkudozik már Tápé község előjárósága a község határában levő és Szeged tulajdonát képező libalegelőre. Azonban az alku sehogy se jöhetett létre, mert Szeged úgy találta, hogy Tápé a földért nagyon keveset ígér. Végre a múlt szombaton Szeged alávezetette a kérdéses terület egy részét. Erre aztán hétfőn a tápeli előjárósága a község részéről azt az ajánlatot tette a városnak, hogy a libalegelőből elkelt 10 katasztrális holdért megadja a szombati érveresen elért 19.048 korona vételár, a még eladatlan 18 holdra nézve pedig fentarja korábbi ajánlatát. Szeged város hatósága e beadványra még ugyanaz nap úgy haterozott, hogy csak az érveresen elért aron adja el a libalegelő többi részét is, vagyis négyszögletenként 1 korona 28 fillérért. Ha azonban Tápé község a kibesítendő hazhelyek közötti útak területét

is megveszi, az esetben négyosztólét egy koronáért kész a város a közbeségnek átadni. Most aztán ebben az irányban folynak a tárgyalások a község előjárása és Szeged város tanácsa között.

— Kedvezményes árú benzín a motorüzemekben. A kereskedelemügyi miniszter körlevelében értesítette az illetékes hatóságokat és a gazdasági egyesületeket, hogy úgy a benzínmotoros eszélőgépekhez, valamint a kisipari üzemből használatos benzínmotorokhoz szükséges benzín árát, a garádká, illetve eszélőgéptulajdonosok és kisiparosok részére, további intézkedésig, kedvezményképpen métermasszáinként, illetve hektóliterenként 16 koronában állapította meg. Felhívjuk erre a kedvezményre a benzínmotoros eszélőgépek tulajdonosainak figyelmét, mert a kedvezmény csak ezeknek válik nálunk előnyére, miután, közudomásulag motoros erővel dolgozó kisiparosaink — sajnos — ez idő szerint még nincsenek.

— Kereskedőink figyelmébe. A belügyminisztérium a sóborszesz forgalomba hozásáról és elárútatásáról a következő rendeletet adta ki: »Ujabb időben ismételt panaszok merültek fel az iránt, hogy engedély nélkül, legzatos elnevezéssel, különféle betegségek ellen vásári módon ajánlott sóborszesz-készítmények (Diana sóborszesz, Erő-sóborszesz, Fehérkörös sóborszesz, Harassék-féle fölülmulhatatlan menthólos sóborszesz, Hamia-sóborszesz, Orosslan-sóborszesz stb.) kerültek közforgalomba, amelyek összetételüknél fogva tulajdonképpen csupán a 90000/1903. sz. itteni szabályrendelet határozmányai szerint nyert engedély alapján árusítható, gyógyszerkülönlegességi jellegű készítmények. Miután az O. sz. sz. Községügyi Tanácsnak véleménye alapján, az 1882 évi 52571. sz. itteni rendelet szerint gyógyszernek nem tekintendő s ennél fogva szabad forgalom tárgyát képező „s ó b o r s z e s z” konyhasón és borszeszeken kívül egyebet nem tartalmazhat, fölívom a címet, hogy mindazok ellen, akik engedély nélkül rendez gyógyszerként feldicsért oly „s ó b o r s z e s z” jelzésű készítményt hoznak forgalomba, amely konyhasón és borszeszen kívül bármennyű más anyagot is tartalmaz, az 1876. XIV. t. c. 55 §-a, illetőleg a 90.000—1903. sz. itteni szabályrendelet határozmányai alapján a megtörő eljárást indítsa meg. — A rendeletet a minisztérium valamennyi törvényhatóságnak megküldte s miután ebből kifolyólag bizonyos, hogy a kereskedésekben hivatalos hatósági vizsgálatot fog kellenni tartani felhívjuk e helyütt a kereskedőink figyelmét erre a rendelethez azzal, hogy a fentjelzett minőségű sóborszeszek elárútatásától tartózkodjanak s amennyiben ilyeneket rátkáron tartának, azokat haladéktalanul bocsnak azok rendelkezésére, kiktől elárútatást végezték akár bizonyványban, akár megrendelésre kaptak.

* Az új végrehajtási törvény ismertetője címen kis füzetbe jelent meg, mely pontosan ismerteti mindazt, ami a kereskedőket, kisiparosokat, köz és magánhivatalnokokat egyaránt érdekeli. Az ismertető füzet ára 40 fillér. Kapható minden dohánytösdében és hírlapíróhelyen. Megrendelhető 40 fillér bekezdés mellett, V a d á s H e n r i k n é l Budapest, VI. Szondy-útcá 44/a.

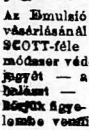
* Sieszhűbli vizet igyunk. Az abnormálisan rekkenő nyári hőségben nem lehetnek eléggé óvatosak az ivóvíz dolgában. Jégbe hűtött vizre szomjazunk, pedig tapasztalati tény, hogy ilyen rekkenő hőség idején, eltekintve attól, hogy könny gyomor vagy bélkatarat kaphatunk tőle, a jégbe hűtött víz inkább izsartó, semmint hűsítő hatású. Kifűző jó és minden nyári betegség ellen bevált preventív óvóeszer és hűsítő azonban a természetes savanyú ásványvíz s ezek közt is egyik legkifűzőbb, legegészségesebb ital a gieszhűbli víz, mely Szentesen, mindenkor friss töltésben E i s l e r L a j o s csemege és fűszerkereskedésében (Kozsuth-ter) kapható.

Meglepi a szülőket.

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angolokóban szenvedő gyer-

meküknek a **SCOTT-féle Emulsió**

feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket, erősíti a csontokat és elősegíti fejlődését. Ez a rendkívüli hatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csak elsőrendű alkatrészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában fölülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg ember, hanem még a halálkúszóiban hitt gyermek is könnyen emésztí. IX.

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módosított védjegyűt — a halászt — mindig figyelembe vesszük.

4—1.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 60 fillér.

Kapható a gyógyszerkereskedésekben.

Felolvaszerkesztő: B Á N F A L V I L A J O S.
Művelőtulajdonos: »Szentés és Vidéke« könyvnyomda

3989—tkv. 1908.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy a szentesi takarékpénztár végrehajtatójának Tóth József és meje Barta Rozália szentesi lakosok végrehajtást szenvedett elleni 400 korona tőle követelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a szentesi kir. járásbíróóság területén levő Szentes város belterületén levő a szentesi 1898. sz. tjkvben A. §. 1890 hrx. a. felvett beltelkes házra 1006 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi szeptember hó 24-ik napjának délelőtti 9 órájkor esem kir. járásbíróóság mint tkv. hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverési árszámdokorok tartoznak az ingatlan becsülésének 10 százalékát vagyis 100 kor. 60 fillért készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kikiáltott kereshez letenni, avagy a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabállyserű elismervényt, atsolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbíróóság mint teleknyvi hatóságnál, 1908. évi július hó 8-ik napján.

Katkovics,
kir. járásbíró.

Mindenki

aki látta az Egyetértés Vasárnapja című illusztrált ingyenes szírirodalmi mellékletet, elragadtatással beszélnek annak gyönyörű kiviteleről, a pompás összeállításról és az aktuális művészi kiviteli képekről. Az Egyetértés Vasárnapja külön céla szerződötetett

saját

fényképészeivel megörökített a legaktualisabb eseményeket, szépirodalmi részet pedig az irodalom legjelesebbjei állítják össze. K i t ű n t e t ő

szerencsésének

tulajdonítja az Egyetértés olvasólréséről az évtizedek óta tartó bizalmat, ezt meghálálja azzal, hogy kitűnőm szerkesztett lapot ad és ingyen páratlan kedvezményt az Egyetértés Vasárnapját amely ismerterjesztő tartalmánál fogva ép oly zivosen fogad a főiri család mint a fa'u

kovácsa.

A nagy kedvezmény nem jelent tulajdonát, az előfizetési ár maradt a régi: Negyedévre 7 korona. — Ujannon belépő előfizetők megkapják az eddig megjelent mellékletet. Kérjen mutatványszámot. Kiadóhivatal Budapest, Eötvös-u. 82.